

October 15, 1961

Polish Report on International Radio Transmissions

Citation:

"Polish Report on International Radio Transmissions", October 15, 1961, Wilson Center Digital Archive, Centralne Archwium Wojskowe
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/119502>

Summary:

Report on the West's radio transmissions, including: NATO's torpedo activity in the Baltic Sea and the US plans to help strengthen Western navies in the region; US troop movements into Europe due to the Berlin Crisis; US tests of intercontinental ballistic missile "Titan"; exercises of Operation Skyshield and Polaris A-2, among many other missile tests

Credits:

This document was made possible with support from Leon Levy Foundation

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan

195
m. Podstawa
Ustawa z dnia 14 lipca 1983 roku
art. 17 pkt. Nr 4.
(Dz. U. Nr 30 poz. 179)

M E L D U N E K

z rozpoznania radiowego za okres
od 04.10.61r do 15.10.61r

I. Wojska NATO

1. Od dnia 01.10.61 r. obserwuje się wzmożoną działalność służby wywiadowczej sił morskich Danii, Norwegii i NRF skierowaną przeciw jednostkom sił morskich państw układu warszawskiego.

Do tego celu wyznaczono specjalne kutry torpedowe i patrolowe, które mają śledzić obce jednostki znajdujące się na wodach zachodniego Bałtyku.

W dniu 04.10.61 r. kuter torpedowy sił morskich Danii otrzymał zadanie śledzenia oraz fotografowania niszczyciela sił morskich Związku Radzieckiego.

W dniu 06.10.61 r. kuter patrolowy sił morskich NRF podał do swojej bazy meldunek o wykryciu rejonu bazowania 11 trałowców sił morskich NRD.

W ostatnim czasie stwierdzono także wzmożoną działalność radiostacji brzegowych wymienionych państw.

2. Brytyjskie Ministerstwo Obrony podało do wiadomości, że w dniu 13.10.61 r. rozpoczęły się dwutygodniowe ćwiczenia lotniczo-morskie wojsk NATO. W ćwiczeniach tych wezmą udział siły lotnicze i morskie W. Brytanii, Francji, Holandii i Portugalii. Rejonem ćwiczeń będą wody Kanału La Manche i Oceanu Atlantyckiego. Tematem ćwiczeń będzie zwalczanie okrętów podwodnych przez okręty nawodne i lotnictwo.

3. W końcu października b.r. przybędzie ze Stanów Zjednoczonych do Europy dyrektor oddziału zagranicznego spraw wojskowych kontradmirał J.V. Smith, który odwiedzi szereg krajów Europy Zachodniej. Plan wizyty przedstawia się następująco:

- Londyn - 25-26.10.61r ;
- Haga - 27-29.10.61r ;
- Kopenhaga - 30-31.10.61r ;

- Paryż - 1-5.11.61r ;
- Madryt - 6-7.11.61r ;
- Lizbona - 8-9.11.61r.

Celem podróży kontradmirała Smitha jest omówienie w poszczególnych krajach zagadnień technicznych i administracyjnych związanych z planem amerykańskiej pomocy dla sił morskich tych państw. Ponadto odwiedzi on również dowództwo sił zbrojnych NATO w Europie. Kontradmiral Smith posiada prawo wglądu do spraw ściśle tajnych NATO.

II. Stany Zjednoczone

A. Siły lądowe Stanów Zjednoczonych.

1. W dniu 11.10.61r. Ministerstwo Obrony Stanów Zjednoczonych rozpoczęło przygotowania do wzmocnienia swych sił zbrojnych na terenie Europy o 40.000 żołnierzy. W dniu 11.10.61r. pierwszy transport żołnierzy amerykańskich przybył z USA do m. Chabourg /Francja/. Przewiduje się, że zakończenie wysyłki 40.000 żołnierzy do Europy nastąpi w dniu 1.11.61r. Kontyngent 40.000 żołnierzy dotyczy tylko jednostek sił lądowych. Z tej liczby 17.000 żołnierzy wejdzie w skład 7 amerykańskiej armii polowej, celem uzupełnienia jej do pełnego stanu bojowego, a 3 tysiące żołnierzy do 3,8 i 24 dywizji piechoty, które przechodzą na organizację dywizji zmechanizowanych oraz do jednostek zaopatrzenia.

Ogólnie stan liczebny sił lądowych Stanów Zjednoczonych w Europie wzrośnie tym samym do około 275.000 ludzi.

2. W dniu 11.10.61r. Ministerstwo Obrony Stanów Zjednoczonych wydało dodatkowe zarządzenie skierowania do Europy dalszych 10.000 żołnierzy sił lądowych i powietrznych, celem wzmocnienia amerykańskich jednostek na terenie Europy w związku z kryzysem berlińskim. W skład nowego kontyngentu wchodzi między innymi 2.500 żołnierzy z 3 rozpoznawczego pułku pancernego stacjonującego w Fort Meade^{Mid}, stan Maryland.

3. W dniu 10.10.61r. do bazy morskiej Norfolk stan Virginia /USA/ przybyło 5.000 żołnierzy, którzy zostaną przetrzuceni do Europy. W/w grupa żołnierzy stanowi część z zaplanowanych do przetrzutu 40.000 ludzi, którzy mają wzmocnić wojska amerykańskie stacjonujące w Europie, w związku z kryzysem berlińskim.

4. W dniu 12.10.61r. do portu Bremerhaven /NRF/ przybyła ze Stanów Zjednoczonych na pokładzie statku "General ^{Bakner} Buckner" grupa żołnierzy amerykańskich licząca 1.500 ludzi. Grupa ta została załadowana na statek w bazie morskiej Norfolk /USA/.

5. W dniu 12.10.61 r. w Fort Bragg, stan North Carolina ^{Norfolk Karolina} odbyły się 8-godzinne ćwiczenia pokazowe, w których wzięły udział jednostki 81 i 101 dywizji powietrzno-desantowej wchodzących w skład Strategicznego Korpusu Interwencyjnego. Ćwiczenia te były obserwowane osobiście przez prezydenta Kennedy'ego.

6. W dniu 11.10.61r. o godz. 7.05 około 1.000 żołnierzy amerykańskich z 1/18 grupy bojowej /8 DE/ brało udział w zarządzonym alarmie w Berlinie Zachodnim. Żołnierze ci wyjechali na transporterach opancerzonych i samochodach terenowych z koszar Andress w rejon swoich stanowisk przy granicy strefy amerykańskiej z Berlinem Wschodnim. Celem alarmu było doskonalenie żołnierzy w osiąganiu szybkiej gotowości bojowej.

W dniu 13.10.61 r. o godz. 8.00 zostało zarządzone przeprowadzenie gotowości bojowej w II amerykańskim rozpoznawczym pułku pancernym /mp. Straubing, NRF/. Pełną gotowość bojową pułk osiągnął o godz. 10.00, poczym wyszedł w teren i przystąpił do wykonania ćwiczenia pod kryptonimem "Black Horse-2" ^{Black Horse} /czarny koń-2/.

W dniu 13.10.61 r. o godz. 18.45 dowództwo 540 grupy inżynieryjno-saperskiej /budowlanej/ mp. Ludwigsburg /NRF/ zarządziło sprawdzenie gotowości i zdolności systemu przekazywania wiadomości alarmowych w podległych mu pododdziałach.

7. W dniu 10.10.61r. w godzinach popołudniowych nastąpiła katastrofa śmigłowca H-34, w której zginął między innymi dowódca 32 amerykańskiej brygady artylerii przeciwlotniczej gen.bryg. Henry M. Spengler. Katastrofa nastąpiła nad poligonem wojskowym w rejonie m. Hohenfels /NRF/.

8. Dowództwo sił lądowych Stanów Zjednoczonych w Europie podało do wiadomości, że w styczniu i lutym 1962 r. będą wprowadzone nowe tablice rejestracyjne dla prywatnych pojazdów mechanicznych personelu wojskowego sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych na czas pełnienia przez nich służby w Europie Zachodniej. Następną zmianą będzie obowiązek posiadania na wszystkich pry-

watnych pojazdach znaków rozpoznawczych umieszczonych z przodu i z tyłu pojazdów, które będą informowały o terminie wygaśnięcia ważności rejestracji i ubezpieczenia. Nowe tablice będą koloru ceglastego z białymi napisami - "U.S. Forces in Germany" /amerykańskie siły zbrojne w Niemczech/.

9. W dniach od 19 listopada do 8 grudnia 61 r. na terenie Stanów Zjednoczonych organizowany jest kurs, na którym oficerowie uczestnicy kursu zostaną zapoznani z nowoczesnym uzbrojeniem sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych. Jednym z uczestników kursu jest szef artylerii sił zbrojnych Pakistanu gen. brg. M.J. Kiani. W czasie pobytu w Stanach Zjednoczonych generał Kiani zwiedził szkołę artylerii raketowej w Fort Sill, stan Oklahoma, gdzie zapozna się z organizacją szkoły i problematyką szkolenia.

10. Ministerstwo Obrony Stanów Zjednoczonych powołało z dniem 30.10.61 r. do służby czynnej generała rezerwy James A. Van Fleeta na stanowisko doradcy do spraw szkolenia. Generał Fleet został zwolniony do rezerwy w 1953 roku. Poprzednio był on dowódcą 8 amerykańskiej armii polowej i dowódcą wojsk ONZ w okresie wojny koreańskiej.

11. Ministerstwo Obrony Stanów Zjednoczonych powołało na stanowiska pomocnika szefa sztabu do spraw operacyjnych w dowództwie sił lądowych na obszarze Oceanu Spokojnego gen. majora Edwina Walkera. Generał Walker w kwietniu b.r. został zwolniony z obowiązków dowódcy 24 dywizji piechoty stacjonującej w NRF. Po odwołaniu go z Europy miał objąć dowództwo 8 korpusu armijnego rezerwy regularnej sił lądowych w Fort Kustin, /stan Texas/, jednakże decyzja została zmieniona i w dniu 13.10.61 r. generał Walker udał się na Hawaje, gdzie w listopadzie obejmie wyżej wymienione stanowisko.

B. Siły powietrzne Stanów Zjednoczonych

1. W dniu 7.10.61r. siły powietrzne Stanów Zjednoczonych dokonały dalszej kolejnej próby z międzykontynentalnym pociskiem dalekiego zasięgu "Titan". Pocisk ten wystrzelony z przylądka Canaveral przeleciał trasę długości około 8.000 km i osiągnął przewidywany rejon na zachodnim wybrzeżu Afryki.

Przed przeprowadzeniem prób w pocisku tym dokonano pew-

nych zmian konstrukcyjnych, polegających na zastosowaniu nowego elektronicznego systemu samokierowania. Pocisk ten przystosowany jest do przenoszenia głowicy nuklearnej.

2. W dniu 14.10.61 r. na terenie Stanów Zjednoczonych i Kanady rozpoczęły się ćwiczenia obrony przeciwlotniczej terytoriów tych państw pod kryptonimem "Sky Shield-2" /Tarcza niebios-2/. Ćwiczenia te trwały 12 godzin t.j. od godz. 13.00 dnia 14.10 do godz. 1.00 dnia 15.10.61r. Udział w nich wzięły setki samolotów oraz ponad 250.000 personelu. Według oświadczenia kół wojskowych w ćwiczeniach "Sky Shield" stroną pozorującą było lotnictwo strategiczne. Zadaniem jego było przerwanie się przez północnoamerykański system obrony przeciwlotniczej. Ćwiczenia te mają na celu sprawdzenie systemów ostrzegania i powiadamiania oraz skuteczności przeciwdziałania lotnictwa obrony plet. Pierwsze ćwiczenia o podobnym założeniu "Sky Shield-1" odbyły się w dniach 9-10.09.1960 r. i trwały tylko 6 godzin.

3. W dniu 9.10.61 r. Ministerstwo Obrony Stanów Zjednoczonych wydało zarządzenie postawienia do dnia 1.11.61 r. w stan gotowości bojowej 3-ch dalszych eskadr Gwardii Narodowej amerykańskich sił powietrznych. Na wyposażeniu tych eskadr znajduje się 75 samolotów myśliwskich F-104, a ich stan liczebny wynosi 2.250 ludzi.

4. W dniu 26.10.61 r. pięciu starszych oficerów z sił powietrznych Hiszpanii przybędzie do Francji celem zwiedzenia amerykańskiej bazy lotniczej w m. Chateauroux - są to oficerowie:

- płk Carlos Dolz de Espejo;
- płk Jose Manuel Cavaniles;
- płk Jose Larrauri Mercadillo;
- płk Juan Martinez de Pison - oraz jeden oficer o nazwisku nieznanym.

Oficerom tym nie wolno będzie samodzielnie opuszczać rejonu bazy. W tym celu będzie wyznaczony jako przewodnik oficer lotnictwa z grupy amerykańskich doradców wojskowych we Francji.

C. Siły morskie Stanów Zjednoczonych

1. W dniu 4.10.61 r. siły morskie Stanów Zjednoczonych dokonały próby z pociskiem morskim "Polaris A-2". Pocisk został wystrzelony z wyrzutni zainstalowanej na okręcie doświadczalnym RAG-154 "Observation Island" przy pomocy sprężonego powietrza. Po osiągnięciu przez pocisk określonej wysokości zostały włączone silniki napędowe na paliwo stałe. Długość trasy, którą przeleciał pocisk wynosi około 2.400 km.

2. W dniu 5.10.61 r. siły morskie Stanów Zjednoczonych przeprowadziły strzelania pociskami raketowymi do oznaczonego celu. Strzelania odbyły się w rejonie o współrzędnych geograficznych: od $30^{\circ}44'$ do $30^{\circ}34'$ szerokości północnej i od $81^{\circ}16'$ do $80^{\circ}50'$ długości zachodniej t.j. około 150 km na wschód od Jacksonville /Floryda/.

Wyniki przeprowadzonych strzelań nie ustalono.

/Rejon strzelań oznaczono na schemacie nr 1 kolorem czerwonym/.

3. W dniach 9-12.10.61 r. w cieśninie Floryda /USA/ okręty podwodne sił morskich Stanów Zjednoczonych przeprowadziły ćwiczenia w zanurzeniu. Ćwiczenia miały za zadanie doskonalenie systemu dowodzenia na określoną odległość. Odbyły się one w rejonie o współrzędnych geograficznych: od $23^{\circ}30'$ do $24^{\circ}25'$ szerokości północnej i od $80^{\circ}25'$ do $82^{\circ}10'$ długości zachodniej t.j. około 150-200 km na południe od płw. Floryda.

/Rejon ćwiczeń oznaczono na schemacie nr 2 kolorem czerwonym/.

4. W dniach 06-14.10.61 r. u wybrzeży stanu Virginia z wyspy Wallops /rejon objęty współrzędnymi geograficznymi $37^{\circ}50'$ szerokości północnej i $75^{\circ}29'$ długości zachodniej/ siły morskie Stanów Zjednoczonych przeprowadziły strzelania z broni raketowej. Przewidywany rejon upadku pocisków od $35^{\circ}42'$ do $37^{\circ}50'$ szerokości geograficznej północnej i od $68^{\circ}59'$ do $74^{\circ}59'$ długości geograficznej zachodniej t.j. 200-400 km od miejsca wystrzału rakiet.

/Rejon upadku pocisków pokazano na schemacie nr 1 kolorem niebieskim/.

5. W dniach 5-6.10.61 r. okręty nawodne sił morskich Stanów Zjednoczonych przeprowadziły dziennie-noce strzelania artyleryjskie z broni pokładowej do celów nawodnych. Strzelania odbyły się w Zatoce Meksykańskiej w rejonie o współrzędnych geograficznych: od 24°20' do 23°15' szerokości północnej i od 92°20' do 92°50' długości zachodniej.

/Rejon ćwiczeń oznaczono na schemacie nr 2 kolorem niebieskim/.

III. Wielka Brytania

1. W dniach od 14.10.61 r. godz. 14.00 do dnia 15.10.61r godz. 12.00 na terenie Wielkiej Brytanii odbyły się ćwiczenia przeciwatomowe. W czasie tych ćwiczeń "rzucano" na Wielką Brytanię 56 bomb atomowych o różnej mocy od 10 KT do 10 MGT. Poszczególne fazy tych ćwiczeń były rejestrowane za pomocą mózgow elektronicznych, a wyniki będą znane dopiero za kilka tygodni.

W ćwiczeniach tych wzięło udział około 15.000 ludzi z alarmowych organizacji przeciwatomowych. Kontynentalne służby alarmowe Francji, Holandii, Norwegii i Danii współpracowały w tym czasie z brytyjską służbą alarmową.

2. W dniu 9.10.61 r. na terenie Westfalii i Dolnej Saksonii /NRF/ rozpoczęły się największe od chwili zakończenia wojny ćwiczenia Brytyjskiej Armii Remu pod kryptonimem "Spearpoint" /operacja grot/. Ćwiczenia te odbywają się na obszarze 7.200 km² i bierze w nich udział 33.000 żołnierzy, 450 czołgów oraz około 10.000 innych pojazdów mechanicznych.

Według przechwyconych danych z nasłuchu radiowego stwierdzono, że najbardziej aktywne działania prowadzone są w rejonie: Bremen, Osnabruck, Bielefeld i Hannover. Ze względu na kodowanie i szyfrowanie komunikatów sytuacyjnych, brak jest danych o przebiegu działań jednostek biorących udział w powyższych ćwiczeniach.

3. W związku z ćwiczeniami Brytyjskiej Armii Remu pod kryptonimem "Spearpoint" ujawniono szereg braków w stanach liczebnych i sprzęcie bojowym armii a mianowicie:

- brak 1.600 kierowców;
- brak personelu lekarskiego;
- konieczność rozwiązania pułku łączności z powodu braku ludzi.